

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۱/۲۶

شماره: ۲۲/۱۵۶۱۴/ص

پیوست: دارد

تشخیص اصالت نامه

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

باسمه تعالی

سرمایه گذاری برای تولید

روسای محترم اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرستان های سراسر کشور

با سلام و احترام،

در اجرای ماده ۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به پیوست، گزارش طرح شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد به همراه گزارش طرح شامخ صنعت در دی ماه سال جاری تقدیم می شود. بر اساس نتایج این طرح در دی ماه، شامخ در کل اقتصاد ۳۹/۴ محاسبه شده است که پس از حذف اثر فصلی (تعدیل فصلی)، شامخ کل اقتصاد ۴۳/۴ برآورد می شود. شامخ صنعت نیز در دی ماه ۳۹/۳ محاسبه شده است که پس از حذف اثر فصلی (تعدیل فصلی)، عدد این شامخ ۴۳/۰ برآورد شده است. شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد و بخش صنعت کشور در دی ماه سال جاری روندی کاهشی دارند و وضعیت رکودی را با شدت زیاد نشان می دهند.

از نکات قابل توجه از نتایج شامخ در دی ماه سال ۱۴۰۴ می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- داده های شاخص مدیران خرید نشان می دهد که اقتصاد ایران به مرحله شدیدتر و ناپایداری از رکود تورمی وارد شده است که با کاهش شدید تقاضا، افزایش فشارهای هزینه ای و کاهش شدید اعتماد کسب و کارها همراه شده است، به طوری که شاخص سفارشات جدید مشتریان به پایین ترین مقدار خود در ۷۰ ماه گذشته رسیده است و نشان دهنده کاهش تقاضای داخلی در بحبوحه تورم بالا، کاهش ارزش پول و افزایش عدم قطعیت اقتصادی است. شاخص های میزان تولید و اشتغال همچنان در حال کاهش است و تأییدکننده ریشه دواندن رکود در بیشتر بخش های اقتصادی است.
- کاهش شدید ارزش ریال، همراه با تورم مداوم بالا، قدرت خرید خانوارها را به سطوح بحرانی رسانده، مصرف را سرکوب کرده و نارضایتی عمومی را تشدید کرده است. وقایع نیمه دوم دی ماه و اعتراضات اصناف و بازاریان منعکس کننده این فشارها هستند، در حالی که اختلال بعدی در دسترسی به اینترنت با قطع ارتباطات کسب و کارها، تأخیر در پرداخت ها، ثبت سفارشان و تضعیف فرآیند صادراتی، آسیب های اقتصادی را تشدید کرده است. در نتیجه، صادرات و کل فروش هر دو به پایین ترین سطح هفت ماهه خود رسیده اند و شرایط تأمین مالی را برای شرکت ها سخت تر کرده اند.

تهران - کد پستی: ۱۵۸۳۶۴۸۴۹۹ - خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، شماره ۱۷۵

صندوق پستی: ۴۶۷۱-۱۵۸۷۵ تلفن: ۸۵۷۳۰۰۰۰ دورنگار: ۸۵۷۳۳۳۳۳۳ info@iccima.ir www.iccima.ir

تشخیص اصالت نامه

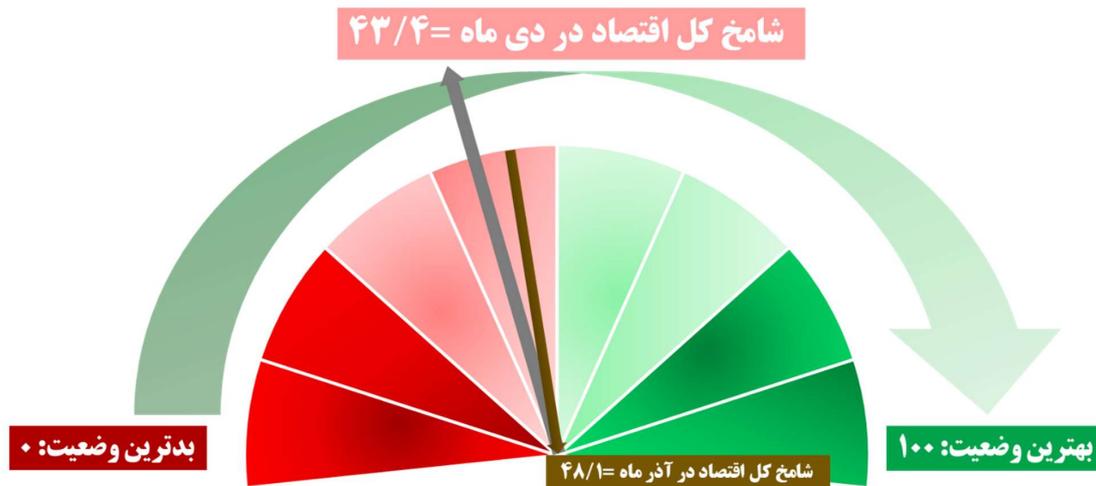
- سقوط همزمان شاخص‌های میزان سفارشات جدید، میزان تولید، اشتغال و موجودی کالا، در کنار قیمت‌های بالای نهاده‌ها و محصولات، بیشتر به یک شوک سیستماتیک اشاره دارد تا یک رکود چرخه‌ای. در بخش تولید، شرکت‌ها به طور فزاینده‌ای بین تقاضای ضعیف و افزایش هزینه‌ها گرفتار شده‌اند. قیمت نهاده‌ها به بالاترین حد خود در ۴۴ ماه گذشته رسیده، در حالی که قیمت‌های فروش به بالاترین سطح خود در کل سری شاخص‌های مدیران خرید رسیده که نشان‌دهنده انتقال بخشی از هزینه‌های تولید در یک محیط به شدت تورمی است. موجودی مواد اولیه برای چهاردهمین ماه متوالی به کاهش خود ادامه داد و خطر توقف تولید را افزایش داده است.
- انتظارات خوشبینانه کسب و کارها به شدت رو به وخامت گذاشته است. شاخص انتظارات تولید به پایین‌ترین سطح خود در کل سری زمانی نظرسنجی رسیده است که نشان می‌دهد شرکت‌ها پیش‌بینی می‌کنند شرایط در ماه آینده بدتر شود و خطرات تعطیلی، تعدیل نیروی بالا و آسیب بلندمدت به ظرفیت تولید افزایش یابد. طبق ادبیات شاخص مدیران خرید جهانی S&P، چنین افت شدیدی در انتظارات اغلب قبل از رکودهای طولانی مدت رخ می‌دهد، مگر اینکه مداخله قاطع سیاستی اعتماد را بازگرداند.
- بی‌ثباتی در حوزه اقتصادی و محدودیت تامین منابع مالی و ارزی، مشکلات واحدهای اقتصادی و تجاری را تشدید کرده است و این موضوع از نگاه مدیران و کارآفرینان در دی ماه محرز شده است. تامین سرمایه در گردش می‌تواند بخشی از مشکلات را مرتفع نموده و نادیده انگاشتن سایر موارد موثر، اتلاف منابع محسوب شود.
- بدون اقدام فوری و معتبر سیاسی «از جمله ثبات در نرخ ارز، دسترسی مؤثر به ارز خارجی، حمایت هدفمند از نقدینگی برای تولیدکنندگان، پیش‌بینی‌پذیری بیشتر اقتصاد» خطر تبدیل رکود فعلی به یک رکود ساختاری طولانی‌مدت با پیامدهای اقتصادی و اجتماعی قابل توجه وجود دارد. بازسازی اعتماد در میان سمت تقاضا و کسب و کارها به پیش‌نیاز اصلی برای تثبیت فعالیت‌ها و جلوگیری از وخامت بیشتر تبدیل شده است.

عیسی منصور
رئیس مرکز پژوهش‌ها

طرح شاخص مدیران خرید (شامخ)

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

نتایج کلیدی:

- شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد و بخش صنعت کشور در دی ماه سال جاری روندی کاهشی دارند و وضعیت رکودی را با شدت زیاد نشان می‌دهند.
- شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در دی ماه، کمترین مقدار هفت ماهه خود را به ثبت رسانده است و دهمین کاهش خود را طی یکسال گذشته ثبت کرده است.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در دی ماه، کمترین مقدار ۷۰ ماهه خود را از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ به ثبت رسانده است و رکود تورمی وارد شرایط بحرانی تر شده است.
- شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده به بالاترین سطح خود در ۴۴ ماهه اخیر از خرداد ماه سال ۱۴۰۱ رسیده است.
- مطابق انتظار با انتقال تورم مواد اولیه به بخش تولید، شاخص قیمت محصولات تولید شده بالاترین سطح خود را از ابتدای شروع طرح در مهرماه سال ۱۳۹۷ تاکنون به ثبت رسانده است.
- شاخص میزان فروش محصولات نیز در دی ماه کمترین مقدار هفت ماهه خود را به ثبت رسانده است که ناشی از کاهش در صادرات و سفارشات داخلی است.
- شاخص انتظارات تولید در ماه آینده در دی ماه در بخش صنعت، کمترین میزان خود را طی ۸۸ دوره اجرای طرح تاکنون به ثبت رسانده است که نشان دهنده افزایش انتظارات بدبینانه بخش تولید در ماه‌های پیش رو است.
- بی‌ثباتی در حوزه اقتصادی و محدودیت تامین منابع مالی و ارزی، مشکلات واحدهای اقتصادی و تجاری را تشدید نموده است و این موضوع از نگاه مدیران و کارآفرینان در ماه اخیر محرز شده است. تامین سرمایه در گردش می‌تواند بخشی از مشکلات را مرتفع نموده و نادیده انگاشتن سایر موارد، ائتلاف منابع محسوب شود.

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شامخ کل اقتصاد

تعدیل فصلی نشده: ۳۹/۴   تعدیل فصلی شده: ۴۳/۴

- ✓ شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دی ماه برابر با ۴۳/۴ برآورد شده و کمترین میزان ۷ ماهه خود را از خرداد ماه به ثبت رسانده است و حاکی از آن است که وضعیت کل کسب و کارهای کشور در این ماه برای بیست و دومین ماه متوالی، روندی رکودی و کاهشی داشته است.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصول یا ارائه خدمات در دی ماه، کمترین مقدار ۵ ماهه خود را به ثبت رسانده است و برای بیست و دومین ماه متوالی کمتر از محدوده ی خنثی (۵۰) باقی مانده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در دی ماه، کمترین مقدار ۷۰ ماهه خود را از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی کمترین مقدار ۳ ماهه خود را به ثبت رسانده است و برای هشتمین ماه متوالی کمتر از محدوده خنثی (۵۰) قرار گرفته است.
- ✓ شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده به بالاترین سطح خود در ۴۴ ماهه اخیر از خردادماه سال ۱۴۰۱ رسیده است.
- ✓ شاخص قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده بیشترین مقدار ۳۳ ماهه از اردیبهشت ۱۴۰۲ را به ثبت رسانده است.

شامخ بخش صنعت

تعدیل فصلی نشده: ۳۹/۳   تعدیل فصلی شده: ۴۳/۰

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت ایران (تعدیل شده) در دی ماه کمترین مقدار هفت ماهه خود را از خرداد ماه به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصولات، شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان و شاخص میزان فروش محصولات در دی ماه، کمترین مقدار هفت ماهه خود را از خرداد ماه به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا کمترین مقدار هفت ماهه خود را به ثبت رسانده است و برای پانزدهمین ماه متوالی کاهش داشته است.
- ✓ شاخص قیمت محصولات تولیدشده، بالاترین سطح خود را طی ۸۸ دوره از ابتدای شروع طرح در مهرماه سال ۱۳۹۷ تاکنون به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص انتظارات تولید در ماه آینده، کمترین مقدار خود را طی ۸۸ دوره اجرای طرح تاکنون به ثبت رسانده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد از جمله شاخص‌هایی است که برای نشان دادن شرایط کلی سرمایه‌گذاری مولد و توسعه کسب‌وکار کشور محسوب شود زیرا که نگرش و انتظارات فعالان اقتصادی و تجاری کشور در شرایط موجود و آینده در این شاخص نمایان می‌شود. براساس آخرین نظرسنجی میدانی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در دی‌ماه ۱۴۰۴، تداوم رکود-تورمی در اقتصاد بر اساس شاخص مدیران خرید کل اقتصاد ایران (پس از تعدیل فصلی) است. مقدار این شاخص برای دی‌ماه برابر با $۴۳/۴$ برآورد شده و نسبت به ماه قبل آن با شدت بیشتری کاهش داشته‌است، به طوری که کمترین میزان ۷ ماهه خود از خرداد (پس از جنگ ۱۲ روزه و دومین کمترین مقدار از آبان ماه سال ۱۳۹۹) را به ثبت رسانده‌است. روند شاخص طی سه ماهه قبل آن نشان از بهبود نسبی روند حرکتی این شاخص بوده است که در دی‌ماه این روند را برعکس نموده است و حاکی از آن است که وضعیت کل کسب‌وکارهای کشور در این ماه برای بیست و دومین ماه متوالی، روندی رکودی و کاهشی داشته‌است. افت همزمان هر پنج مؤلفه اصلی تشکیل دهنده شامخ کل اقتصاد (شامل میزان تولید محصول یا ارائه خدمت، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری-شده و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی) است که روندی نزولی نشان می‌دهد.

شاخص مقدار تولید محصول یا ارائه خدمات در دی‌ماه، معادل $۴۴/۳$ محاسبه شده‌است که با شدت بیشتری نسبت به ماه قبل کاهش داشته‌است و کمترین مقدار ۵ ماهه خود را به ثبت رسانده‌است و برای بیست و دومین ماه متوالی کمتر از محدوده‌ی خنثی (۵۰) باقی مانده‌است. در این ماه، جهش شدید نرخ ارز و مشکل در تأمین نهاده‌ها، به همراه تداوم محدودیت منابع مالی از مهم‌ترین عوامل افت فعالیت کسب‌وکارها بوده‌است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در دی‌ماه، معادل $۳۶/۵$ محاسبه شده‌است. این شاخص با نرخ کاهش شدیدی نسبت به ماه قبل روبرو شده‌است به طوری که کمترین مقدار ۷۰ ماهه خود (از فروردین ماه سال ۱۳۹۹) را به ثبت رسانده‌است. در این شرایط تداوم افزایش نرخ تورم و کاهش قدرت خرید مشتریان، نااطمینانی اقتصادی و بی‌ثباتی نرخ ارز، سمت تقاضا را در سطوح بسیار ضعیف‌تر خود وارد کرده‌است و رکود تورمی وارد شرایط بحرانی‌تر شده‌است.

شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی کمترین مقدار ۳ ماهه خود را به ثبت رسانده‌است و برای هشتمین ماه متوالی کمتر از محدوده خنثی (۵۰) قرار گرفته‌است. در شرایطی که بنگاه‌ها به دلیل جهش قیمت‌ها و تقاضای ضعیف به شدت با کمبود نقدینگی روبرو هستند، از طریق تعدیل نیروی انسانی سعی در کاهش هزینه‌ها داشته‌اند و با توجه به شرایط کنونی پیش‌بینی می‌شود این وضعیت طی ماه‌های آتی بدتر نیز خواهد شد.

شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده در دی‌ماه نرخ کاهش بیشتری نسبت به ماه قبل داشته و برای چهاردهمین ماه متوالی (از آذر ماه سال ۱۴۰۳) کاهش داشته‌است. تداوم کاهش در موجودی نهاده‌ها طی ماه‌های متوالی به دلایلی از جمله افزایش قیمت‌ها، انحصار و کمبود نقدینگی شرکت‌ها، باعث تعمیق بحران زنجیره تأمین مواد اولیه شده‌است. در همین حال بنگاه‌هایی که دریافت‌کننده ارز برای تأمین مواد اولیه بوده‌اند (علی‌رغم وعده مبنی بر تک نرخ شدن ارز)، برای بازپرداخت ارز تخصیص داده شده (در مدت زمان کوتاهی) با جهش ناگهانی قیمت‌ها روبرو شده‌اند که باعث شده تا در بازپرداخت تعهدات خود با مشکل روبرو شوند.

به دنبال جهش نرخ ارز، شاخص **قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده** به بالاترین سطح خود در ۴۴ ماهه اخیر از خرداد ماه سال ۱۴۰۱ رسیده‌است. در چنین شرایطی با توجه به فشار زیاد هزینه‌ای و نقدینگی محدود، علی‌رغم تقاضای محدود مشتریان، شرکت‌ها برای جبران جهش قیمت نهاده‌ها قیمت فروش را افزایش داده‌اند بطوری که شاخص **قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه‌شده** بیشترین مقدار ۳۳ ماهه از اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ را به ثبت رسانده‌است.

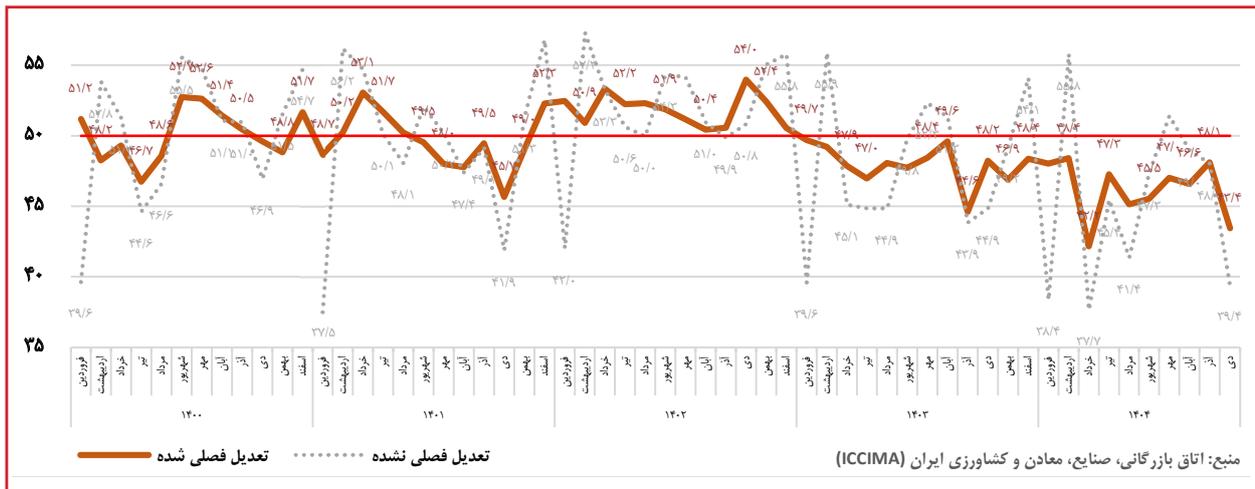
در بخش تجارت خارجی نیز، شاخص **میزان صادرات کالا و خدمات**، به عنوان عاملی تأثیرگذار در شاخص سفارشات جدید مشتریان، در دی‌ماه همچنان برای پانزدهمین ماه متوالی کمتر از محدوده خنثی بوده‌است و کمترین مقدار هشت ماهه خود را به ثبت رسانده‌است. قطعی اینترنت در نیمه دوم دی‌ماه مشکلات بسیاری در کسب‌وکارهایی که تجارت خارجی داشته‌اند، ایجاد کرده‌است. بر همین اساس شاخص **میزان فروش کالاها یا خدمات** کمترین میزان هفت ماهه خود را به ثبت رسانده‌است. علاوه بر کاهش شدید قدرت خرید و تقاضای ضعیف مشتریان داخلی، اختلال در صادرات و ارتباط با مشتریان خارجی به دلیل قطعی اینترنت و همچنین نااطمینانی‌های موجود، باعث کاهش بیشتر در فروش شده‌است.

گزارش طرح شاخص مدیران خرید

شاخص انتظارات در مورد میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده، در دی ماه کمترین میزان سه ماهه خود را به ثبت رسانده است و در مقایسه با دی ماه سال‌های گذشته (علی‌رغم نزدیک شدن به پایان سال و انتظارات مثبت طبق روال سال‌های گذشته در افزایش فعالیت‌ها) کمترین مقدار خود را به ثبت رسانده است. به دنبال افزایش شدید نرخ ارز و بی‌ثباتی قیمت‌ها، در شرایطی که نقدینگی شرکت‌ها بسیار محدود است و رکود تورمی در فضای کسب و کار شدت گرفته است، بسیاری از کسب‌وکارها با شرایط بحرانی و احتمال تعطیلی روبرو هستند که در نتیجه انتظارات بدبینانه را افزایش داده است که نیازمند تدابیر جدید از سوی دولت است.

نمودار ۱: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد

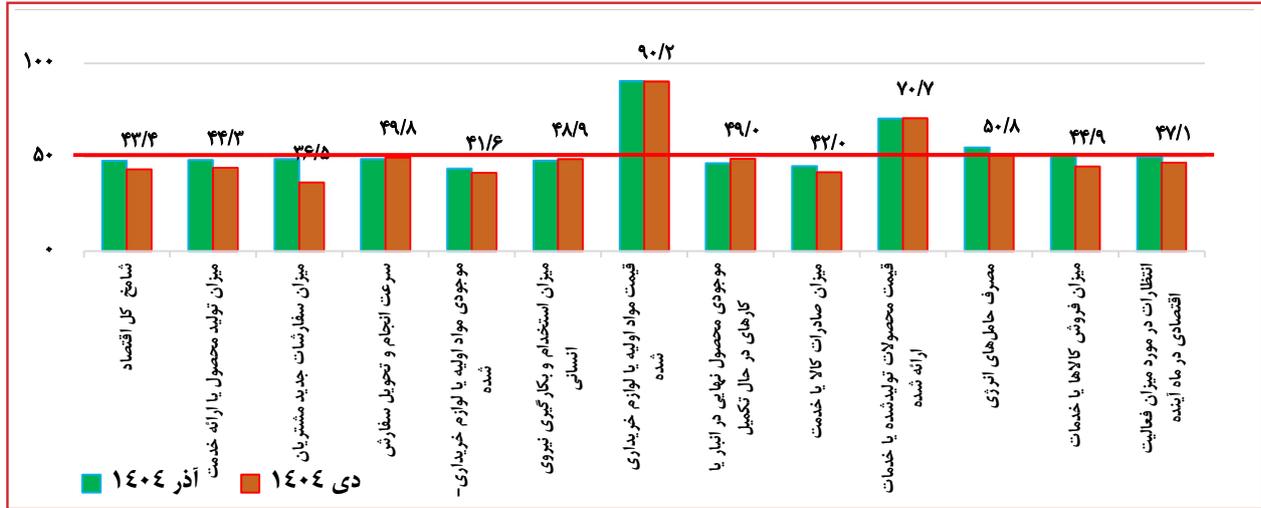
جدول ۱: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دو ماه منتهی به دی ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده		تعدیل فصلی نشده		شاخص	
دی ۱۴۰۴	آذر ۱۴۰۴	دی ۱۴۰۴	آذر ۱۴۰۴		
۴۳٫۴	۴۸٫۱	۳۹٫۴	۴۸٫۰	شاخص کل اقتصاد	مولفه‌های اصلی
۴۴٫۳	۴۸٫۴	۳۷٫۶	۴۷٫۵	میزان تولید محصول یا ارائه خدمت	
۳۶٫۵	۴۸٫۹	۳۳٫۱	۵۱٫۸	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۴۹٫۸	۴۹٫۰	۴۷٫۶	۴۶٫۸	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۱٫۶	۴۳٫۸	۳۷٫۷	۴۱٫۵	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	
۴۸٫۹	۴۸٫۰	۴۵٫۹	۴۷٫۴	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۹۰٫۲	۹۰٫۱	۹۰٫۲	۹۰٫۱	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	مولفه‌های کمکی
۴۹٫۰	۴۶٫۷	۴۸٫۱	۴۴٫۴	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل	
۴۲٫۰	۴۵٫۱	۳۹٫۹	۴۳٫۶	میزان صادرات کالا یا خدمات	
۷۰٫۷	۷۰٫۳	۷۰٫۷	۷۰٫۳	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده	
۵۰٫۸	۵۵٫۰	۵۷٫۶	۶۲٫۷	مصرف حامل‌های انرژی	
۴۴٫۹	۵۱٫۲	۳۹٫۸	۵۱٫۹	میزان فروش کالاها یا خدمات	
۴۷٫۱	۵۰٫۱	۴۸٫۴	۴۶٫۶	انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، آذر و دی ۱۴۰۴

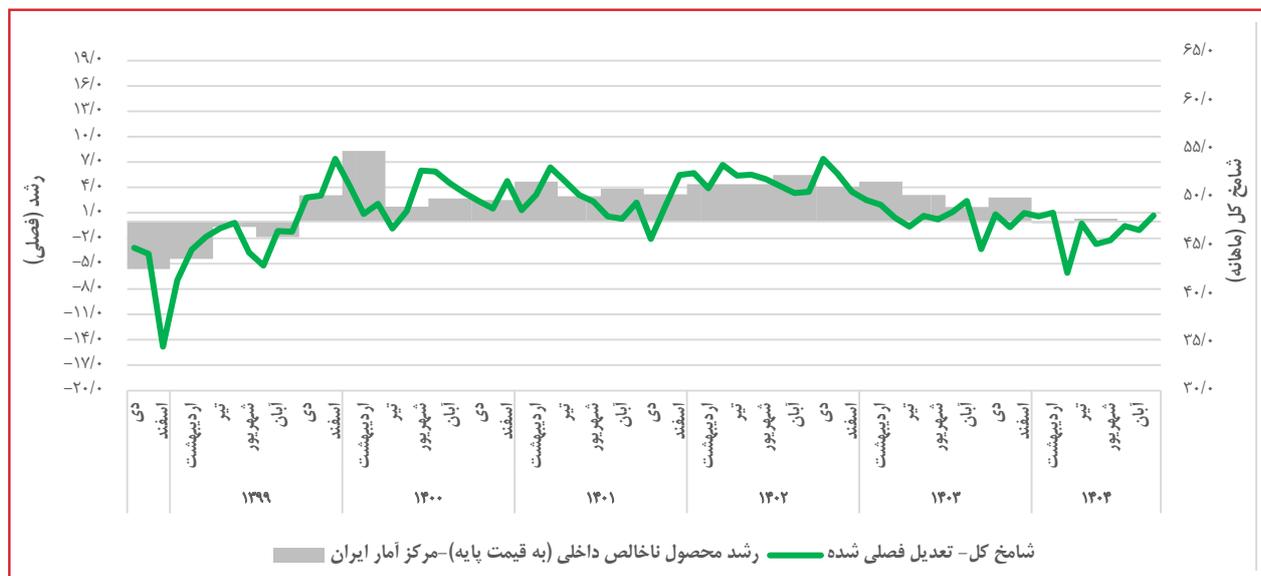
نمودار ۲: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دو ماه منتهی به دی ۱۴۰۴، تعدیل فصلی شده

انطباق شاخص مدیران خرید کل اقتصاد با تغییرات تولید اقتصاد

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد با تغییرات تولید اقتصاد در ایران طی سال‌های اخیر انطباق نسبی دارد. رشد و پایش شاخص مدیران خرید کل اقتصاد و انطباق آن با سایر شاخص‌ها و آمارهای رسمی کشور با هدف ارزیابی صحت سنجی آن با واقعیت‌های داده‌های واقعی کشور است. در این میان، انطباق شامخ با شاخص رشد اقتصادی کشور به عنوان تغییرات تولید و تغییرات کسب‌وکار، مهم و قابل توجه است. به دلیل محدودیت آمارهای رسمی در تولید داده ماهانه (توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ایران) از محصول/تولید ناخالص داخلی فصلی این دو نهاد آماری استفاده شده است. نکته قابل توجه، همراستایی نسبی روند فصلی شامخ کل اقتصاد با روند رشد محصول ناخالص داخلی (مرکز آمار ایران) و روند رشد تولید ناخالص داخلی (بانک مرکزی ایران) طی فصل‌های مربوطه در سال‌های اخیر است و این روند در آمارهای مرکز آمار ایران بیشتر محسوس است. بنابراین، این هم‌راستایی می‌تواند برای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی کشور کمک موثری نماید.

نمودار ۳: روند شامخ کل اقتصاد با رشد محصول ناخالص داخلی (مرکز آمار ایران) طی سال‌های اخیر

شاخص مدیران خرید بخش صنعت

شاخص مدیران خرید بخش صنایع کارخانه‌ای و تولیدی کشور، نمایی بهتر و بارزتر برای سنجش وضعیت کسب‌وکار و روند تغییرات تولید و فروش است. براساس داده‌های حاصل از نظرسنجی میدانی به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت ایران (تعدیل شده) در دی ماه کمترین مقدار هفت ماهه خود را (از زمان جنگ ۱۲ روزه در خرداد ماه و دومین کمترین مقدار از فروردین ۱۳۹۹ پس از کرونا) به ثبت رسانده است که نگرانی از تعطیلی در صنعت را افزایش داده است. در این ماه کاهش در همه صنایع (به غیر از صنایع چوب، کاغذ و میلمان و صنایع کانی غیرفلزی) رخ داده است. قابل ذکر است در این ماه کاهش مقدار شاخص صنعت تحت تأثیر کاهش در هر پنج مؤلفه اصلی خود (مقدار تولید محصولات، میزان سفارشات جدید، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی) قرار گرفته است.

شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در دی ماه، کمترین مقدار هفت ماهه خود را از خرداد ماه به ثبت رسانده است. در دی ماه به دلیل کمبود مواد اولیه، جهش نرخ ارز و کمبود نقدینگی، بسیاری از صنایع کمتر از ۵۰ ثبت شده‌اند. این شاخص دهمین کاهش خود را طی یکسال گذشته ثبت کرده است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در دی ماه، کاهش قابل توجهی داشته و کمترین میزان هفت ماهه خود (از خرداد ماه و جنگ ۱۲ روزه و دومین کمترین مقدار از فروردین ماه سال ۱۳۹۹ پس از کرونا) را ثبت کرده است. در بخش تقاضای خارجی نیز شاخص میزان صادرات کالا کمترین مقدار هفت ماهه خود را به ثبت رسانده است. این شاخص که برای پانزدهمین ماه متوالی کاهش داشته است با قطعی اینترنت در نیمه دوم دی ماه، به دلیل قطع ارتباط با مشتریان خارجی با کاهش بیشتری همراه بوده است.

در دی ماه شاخص **میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی** همچنان در روند نزولی طولانی مدت قرار دارد و برای پانزدهمین ماه متوالی (از آبان ماه سال ۱۴۰۳) کاهش یافته است. اما در حالی که شرکت‌ها با تقاضای ضعیف مشتریان و محدودیت منابع مالی روبرو هستند، افزایش نرخ ارز باعث افزایش هزینه‌ها و کمبود مواد اولیه و کاهش تولید شده است، در نتیجه شرکت‌ها در تأمین مالی نیروی انسانی به شدت با کمبود نقدینگی مواجه هستند.

شاخص **موجودی مواد اولیه خریداری شده** در دی ماه همچنان با شدت زیادی کاهش یافته است. در شرایطی که نرخ ارز با بی‌ثباتی و افزایش شدید روبرو بوده است و شرکت‌ها که به دلیل تقاضای ضعیف مشتریان و افزایش قیمت‌ها با نقدینگی بسیار محدود روبرو هستند، زنجیره تأمین مواد اولیه با چالش‌های زیادی روبرو شده‌اند. تأمین مواد اولیه در بسیاری از کالاها انحصاری شده و بسیاری از تولیدکنندگان به دلیل جهش ناگهانی نرخ ارز، در بازپرداخت ارز تخصیصی با بحران منابع مالی و تأمین هزینه‌ها روبرو هستند.

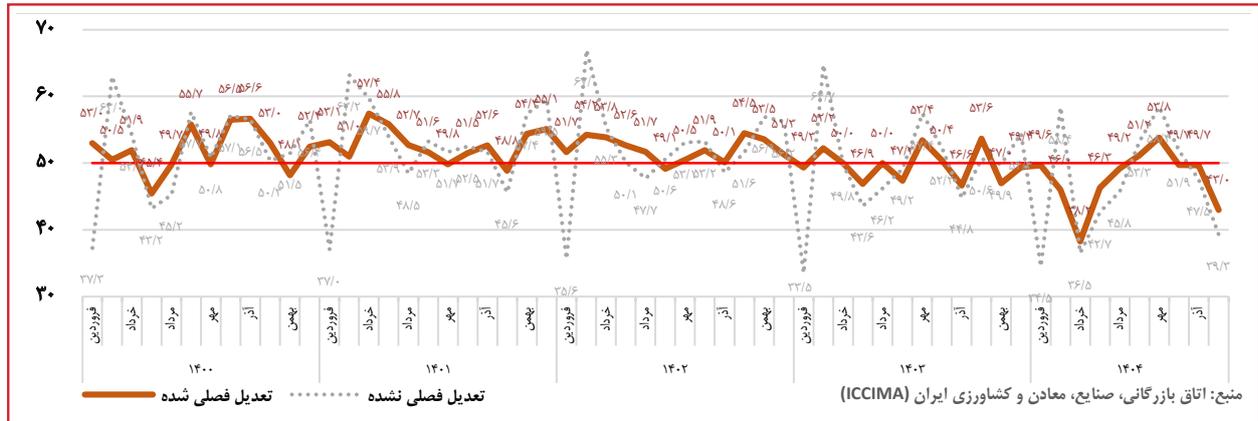
در همین حال نتایج در دی ماه نشان می‌دهد، افزایش شدید نرخ ارز طی ماه‌های اخیر به خصوص در ماه‌های آذر و دی باعث افزایش شدید شاخص **قیمت خرید مواد اولیه** شده است و این افزایش قیمت‌ها باعث اختلال در زنجیره تأمین مواد اولیه شده است. همانطور که در ماه گذشته پیش‌بینی شده بود این افزایش قیمت با اندکی وقفه بر قیمت محصولات تولیدی تأثیر گذاشته است و تولیدکنندگان برای جبران بخشی از هزینه‌های تولید ناچار به افزایش شاخص **قیمت محصولات تولید شده** شده‌اند، به طوری که قیمت فروش محصولات بالاترین سطح خود را طی ۸۸ دوره (از ابتدای شروع طرح در مهرماه سال ۱۳۹۷ تاکنون) را به ثبت رسانده است. آخرین گزارش مرکز آمار ایران نیز از شاخص قیمت مصرف‌کننده، مؤید همین افزایش بی‌سابقه در قیمت‌ها است. این شاخص در دی ماه سال جاری به عدد ۴۶۹/۴ رسیده است که نسبت به ماه قبل، ۷/۹ درصد افزایش داشته است.

در شرایطی که شرکت‌ها با کاهش تقاضای داخلی روبرو بوده‌اند در بخش فروش خارجی نیز به دلیل قطعی اینترنت در دی ماه و تداوم مشکلات رفع تعهد ارزی، ریسک‌ها و بی‌ثباتی بازار کاهش قابل توجهی در میزان صادرات داشته‌اند، شاخص **میزان فروش محصولات** نیز در دی ماه کمترین مقدار هفت ماهه خود را به ثبت رسانده است.

شاخص **انتظارات تولید در ماه آینده** در بخش صنعت، نشان‌دهنده افزایش انتظارات بدبینانه بخش تولید به ماه‌های پیش‌رو است. به طوری که این شاخص کمترین میزان خود را طی ۸۸ دوره اجرای طرح را به ثبت رسانده است و همه صنایع (به جز صنایع نساجی و کانی غیرفلزی) شرایط را برای ماه آینده بدتر پیش‌بینی کرده‌اند.

نمودار ۴: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت

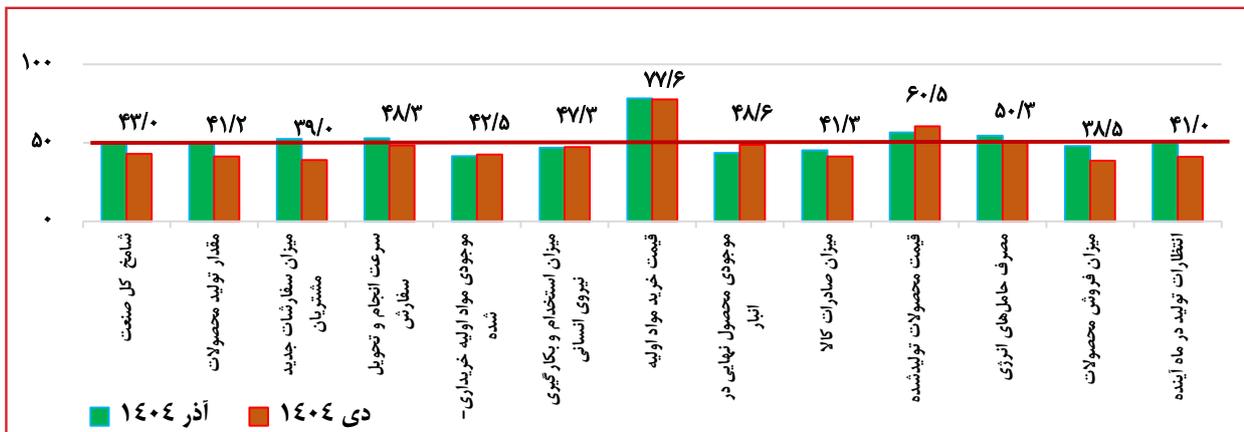

جدول ۲: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در دو ماه منتهی به دی ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده		تعدیل فصلی نشده		شاخص	
دی ۱۴۰۴	آذر ۱۴۰۴	دی ۱۴۰۳	آذر ۱۴۰۳		
۴۳٫۰	۴۹٫۷	۳۹٫۳	۴۷٫۵	شاخص کل صنعت	مولفه‌های اصلی
۴۱٫۲	۵۰٫۱	۳۶٫۵	۴۸٫۸	مقدار تولید محصولات	
۳۹٫۰	۵۲٫۴	۳۴٫۴	۵۰٫۶	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۴۸٫۳	۵۲٫۸	۴۶٫۰	۵۱٫۷	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۲٫۵	۴۱٫۴	۳۹٫۲	۳۵٫۳	موجودی مواد اولیه خریداری شده	
۴۷٫۳	۴۶٫۸	۴۵٫۳	۴۴٫۳	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۷۷٫۶	۷۸٫۳	۹۰٫۸	۹۱٫۱	قیمت خرید مواد اولیه	مولفه‌های کمکی
۴۸٫۶	۴۳٫۵	۴۹٫۲	۴۴٫۵	موجودی محصول نهایی در انبار	
۴۱٫۳	۴۵٫۲	۳۹٫۸	۴۴٫۷	میزان صادرات کالا	
۶۰٫۵	۵۶٫۶	۷۶٫۰	۶۸٫۴	قیمت محصولات تولیدشده	
۵۰٫۳	۵۴٫۵	۵۱٫۶	۵۸٫۳	مصرف حامل‌های انرژی	
۳۸٫۵	۴۷٫۹	۳۳٫۴	۴۶٫۴	میزان فروش محصولات	
۴۱٫۰	۵۰٫۴	۴۲٫۰	۴۷٫۸	انتظارات تولید در ماه آینده	

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران آذر و دی ۱۴۰۴

نمودار ۵: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در دو ماه منتهی به دی ۱۴۰۴، تعدیل فصلی شده

جدول ۳: شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت، تعدیل فصلی نشده، دی ۱۴۰۴

شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و میلمان	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۳۵/۴	۴۲/۷	۲۳/۵	۵۴/۸	۴۳/۸	۳۲/۷	۳۸/۵	۵۲/۱	۳۴/۷	۳۵/۷	۴۹/۰	۳۵/۴
مقدار تولید محصولات	۳۰/۴	۵۳/۶	۱۷/۶	۶۴/۳	۴۳/۳	۲۵/۶	۳۳/۳	۴۱/۷	۳۳/۳	۳۵/۳	۴۶/۶	۲۵/۰
میزان سفارشات جدید	۲۵/۰	۳۹/۳	۱۴/۷	۴۶/۴	۴۰/۰	۲۷/۹	۲۹/۲	۵۴/۲	۲۸/۲	۳۲/۴	۵۳/۴	۴۱/۷
سرعت انجام و تحویل سفارشات	۵۰/۰	۴۲/۹	۲۹/۴	۶۰/۷	۵۳/۳	۴۵/۳	۴۵/۸	۵۸/۳	۴۱/۰	۲۶/۵	۵۰/۰	۳۳/۳
موجودی مواد اولیه	۴۲/۹	۲۵/۰	۲۰/۶	۶۴/۳	۳۶/۷	۳۰/۲	۴۵/۸	۵۰/۰	۳۵/۹	۳۲/۴	۳۷/۹	۳۳/۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۲/۹	۴۲/۹	۴۱/۲	۴۶/۴	۴۶/۷	۴۰/۷	۵۰/۰	۵۸/۳	۴۱/۰	۵۰/۰	۵۰/۰	۴۱/۷
قیمت خرید مواد اولیه	۸۹/۳	۱۰۰/۰	۹۴/۱	۹۶/۴	۹۰/۰	۹۰/۷	۸۳/۳	۸۷/۵	۹۱/۰	۹۴/۱	۸۹/۷	۷۵/۰
موجودی محصول (انبار)	۴۶/۴	۶۷/۹	۵۰/۰	۵۰/۰	۴۶/۷	۴۷/۷	۵۰/۰	۵۰/۰	۴۸/۷	۵۲/۹	۴۱/۴	۵۰/۰
میزان صادرات کالا	۴۱/۱	۳۲/۱	۳۲/۴	۵۰/۰	۳۰/۰	۳۴/۹	۳۳/۳	۴۱/۷	۳۹/۷	۴۱/۲	۴۴/۸	۴۱/۷
قیمت محصولات تولیدشده	۸۳/۹	۸۹/۳	۸۵/۳	۸۲/۱	۸۶/۷	۷۳/۳	۸۷/۵	۷۰/۸	۶۹/۲	۷۶/۵	۶۹/۰	۵۰/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۴۸/۲	۵۷/۱	۴۴/۱	۶۰/۷	۵۶/۷	۴۵/۳	۵۰/۰	۵۴/۲	۴۶/۲	۵۸/۸	۵۸/۶	۷۵/۰
میزان فروش محصولات	۲۵/۰	۳۵/۷	۱۴/۷	۵۷/۱	۴۰/۰	۲۴/۴	۲۹/۲	۶۲/۵	۲۴/۴	۲۶/۵	۳۹/۷	۵۰/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۳۵/۷	۵۰/۰	۲۹/۴	۴۲/۹	۴۰/۰	۴۵/۳	۴۵/۸	۵۸/۳	۳۴/۶	۳۸/۲	۵۱/۷	۴۱/۷

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران دی ۱۴۰۴

جدول ۴: شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت، تعدیل فصلی شده، دی ۱۴۰۴

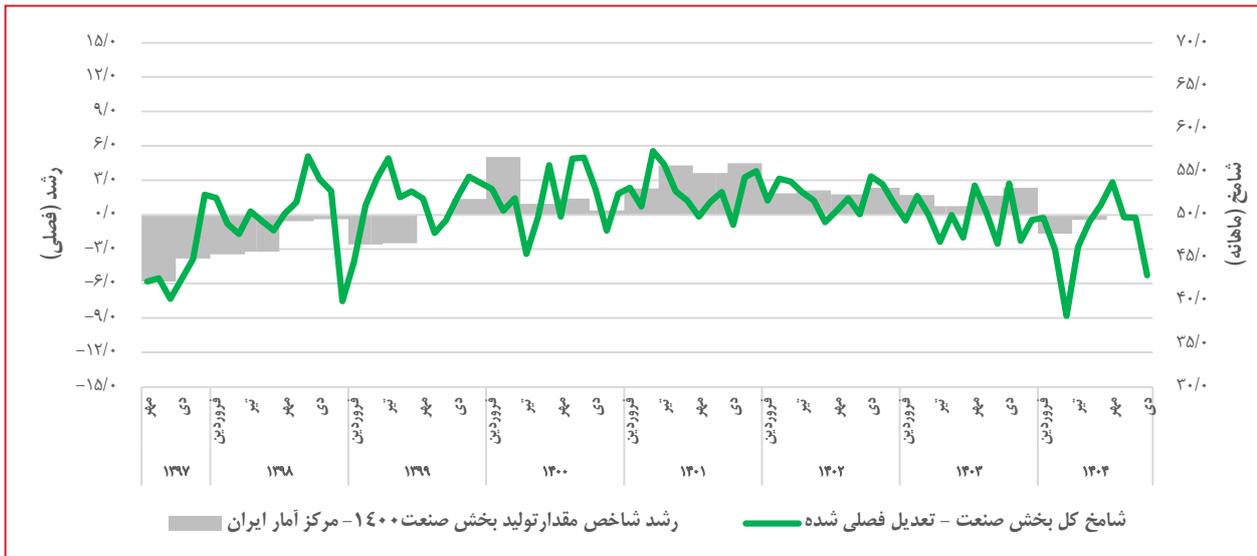
شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۴۲,۵	۴۴,۷	۳۰,۴	۵۶,۱	۴۵,۹	۳۷,۱	۳۹,۵	۵۴,۷	۳۶,۶	۴۲,۵	۴۶,۹	۳۷,۱
مقدار تولید محصولات	۳۶,۸	۵۰,۲	۲۹,۴	۶۶,۸	۴۶,۱	۳۱,۱	۳۶,۹	۵۰,۸	۳۶,۴	۴۰,۶	۴۳,۹	۲۵,۵
میزان سفارشات جدید	۳۵,۲	۴۵,۷	۲۰,۱	۵۰,۴	۴۴,۳	۳۳,۷	۳۰,۸	۵۴,۲	۳۱,۱	۳۷,۵	۵۰,۷	۴۵,۲
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰,۶	۴۳,۹	۴۴,۱	۵۸,۵	۵۲,۵	۴۷,۵	۴۵,۸	۶۰,۵	۴۲,۴	۴۳,۹	۴۶,۶	۳۶,۵
موجودی مواد اولیه	۴۶,۴	۲۵,۰	۲۰,۶	۵۶,۸	۳۶,۷	۳۴,۴	۴۱,۳	۵۰,۰	۳۷,۸	۴۰,۱	۳۶,۸	۳۳,۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۲,۴	۴۶,۷	۴۱,۶	۴۹,۳	۴۷,۵	۴۳,۳	۵۰,۰	۵۸,۳	۴۰,۱	۵۲,۴	۵۰,۰	۴۱,۷
قیمت خرید مواد اولیه	۷۹,۸	۱۰۰,۰	۹۴,۱	۹۶,۴	۹۰,۰	۷۹,۸	۸۳,۳	۸۷,۵	۷۵,۲	۷۷,۷	۸۹,۷	۷۵,۰
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۵,۶	۶۷,۹	۵۰,۰	۵۰,۰	۴۶,۷	۴۷,۷	۵۰,۰	۵۰,۰	۴۸,۰	۵۱,۴	۴۱,۴	۵۰,۰
میزان صادرات کالا	۴۲,۱	۴۱,۹	۲۸,۹	۴۸,۱	۳۸,۸	۴۵,۱	۴۵,۶	۴۷,۱	۴۱,۱	۴۴,۸	۴۶,۵	۴۱,۷
قیمت محصولات تولیدشده	۸۲,۴	۸۹,۳	۸۵,۳	۸۲,۱	۸۶,۷	۷۳,۳	۸۷,۵	۷۳,۸	۶۲,۱	۷۶,۵	۶۹,۰	۴۴,۹
مصرف حامل‌های انرژی	۴۹,۶	۴۶,۲	۳۵,۳	۶۴,۴	۵۷,۲	۴۳,۵	۴۸,۰	۴۵,۰	۴۵,۰	۵۶,۴	۵۳,۴	۷۵,۰
میزان فروش محصولات	۳۳,۵	۳۸,۶	۲۴,۹	۵۷,۸	۴۳,۸	۳۰,۳	۳۴,۵	۶۳,۵	۲۹,۲	۳۴,۴	۴۱,۳	۴۶,۴
انتظارات تولید در ماه آینده	۴۷,۳	۵۵,۵	۱۹,۹	۴۰,۷	۳۷,۴	۴۴,۷	۴۸,۱	۶۰,۳	۳۴,۸	۳۹,۰	۴۶,۸	۳۷,۸

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، دی ۱۴۰۴

انطباق شاخص مدیران خرید صنعت با تغییرات تولید صنعتی

در کنار انطباق شاخص مدیران خرید کل اقتصاد، با هدف ارزیابی صحت‌سنجی آن با واقعیت‌های داده‌های رسمی و واقعی کشور، تطبیق روند شاخص مدیران خرید صنعت با تغییرات تولید صنعتی نیز مهم است. در این میان، انطباق شامخ با رشد ارزش افزوده بخش صنعت کشور به عنوان تغییرات تولید صنعتی و تغییرات کسب‌وکار حوزه صنایع کارخانه‌ای، قابل توجه است. به دلیل محدودیت آمارهای رسمی در تولید داده ماهانه (مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ایران) از آمار ارزش افزوده بخش صنعت (قیمت ثابت) بانک مرکزی ایران استفاده شده است. همان طور که ملاحظه می‌شود روند شامخ صنعت کشور به‌طور نسبی هم‌راستا با روند رشد ارزش افزوده بخش صنعت (بانک مرکزی ایران) طی فصل‌های مربوطه در سال‌های اخیر است. این موضوع در سیاست‌گذاری کشور به خصوص در حوزه‌های شاخص‌های پیشرومی تواند کمک اساسی نماید.

نمودار ۶: روند شاخص صنعت با رشد ارزش افزوده صنعت (مرکز آمار ایران) طی سال های اخیر

چالش ها و رهیافتها از دید برخی از فعالان اقتصادی در دی ۱۴۰۴

- نوسانات شدید و بی ثباتی نرخ ارز: به دلیل نوسانات شدید افزایشی نرخ ارز و شرایط قیمتی بی ثبات، عملاً برنامه ریزی برای خرید نهاده های مورد نیاز به بحران جدی تبدیل شده است و اعتبار بین المللی شرکت هایی که سال ها با شرکت های خارجی تجارت داشته اند لطمه خورده است و نیازمند تدابیر جدید و موثر است.

- به دلیل قطعی اینترنت و به تبع آن اختلال در ارتباط و مکاتبات خارجی، امکان برقراری ارتباط برای خرید مواد اولیه و ثبت سفارش خارجی و مشتریان برای صادرات وجود نداشت و با تداوم بحران ها طی ماه ها احتمال تعطیلی برای بسیاری از بنگاه ها وجود دارد. شرکت هایی که مرادات خارجی داشته اند (در واردات مواد اولیه یا صادرات) بیشتر تحت تأثیر شوک قطعی اینترنت بوده اند.

- کمبود و افزایش شدید قیمت مواد اولیه و نهاده های تولید: به دلیل افزایش قیمت ها و اختلال در زنجیره تأمین مواد اولیه شرکت ها فقط با اندک مواد اولیه باقی مانده تولید را سر پا نگه داشته اند. بنابراین با توجه به کمبود مواد اولیه در بازار طی ماه های آتی تعدیل نیرو سنگین خواهد بود. تأمین سرمایه در گردش می تواند بخشی از مشکلات را مرتفع نماید و در نبود سایر سازوکارها، ممکن است این میزان تأمین سرمایه در گردش و نادیده انگاشتن سایر موارد، اتلاف منابع محسوب شود.

- عرضه مواد اولیه در بسیاری از کالاها به صورت انحصاری و مافیایی در بازار انجام می شود و موانعی از سوی وزارت صمت و گمرک در ثبت سفارش برای واردات مواد اولیه وجود دارد.

- ارز تک نرخی برای شرکت های صادراتی شرایط بهتری را بوجود آورده بود که به خصوص در بلندمدت تأثیرات خودش را نشان میداد، اما نوسان شدید و دو نرخی شدن مجدد نرخ ارز، شرایط را برای کسب و کارها مبهم و غیر قابل برنامه ریزی می کند. بر همین اساس شرکت هایی که تخصیص ارز داشتند و با نرخ پایین تری خریداری کرده اند، با جهش چندباره ارز با شرایط غیر قابل پیش بینی مواجه شده اند و بازپرداخت ارز تخصیصی را با قیمت های جهش یافته بایستی انجام دهند که با توجه به شرایط کنونی متضرر خواهند شد.

- بی ثباتی، مقررات خلق الساعه و فرسایش اعتماد فعالان اقتصادی: مدت ها بی ثباتی و ارائه قوانین خلق الساعه پی در پی و به دنبال آن تداوم بی ثباتی و رکود تورمی باعث شده حتی شرکت هایی که سال ها بدون دریافت تسهیلات و با تلاش کارخانه خود را سر پا نگه داشته بودند، اینک برای تأمین هزینه های جاری خود و حتی پرداخت حقوق و دستمزد نیز با کمبود نقدینگی مواجه باشند و آن ها را در آستانه ورشکستگی قرار داده است که به تعطیلی ناخواسته واحدهای تولیدی منجر خواهد شد.

جمع بندی کلی

داده‌های شاخص مدیران خرید در دی ماه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که اقتصاد ایران به مرحله شدیدتر و ناپایدارتری از رکود تورمی وارد شده است که با کاهش شدید تقاضا، افزایش فشارهای هزینه‌ای و کاهش شدید اعتماد کسب‌وکارها مشخص می‌شود. شاخص مدیران خرید کل اقتصاد به ۴۳.۴ و شاخص مدیران خرید صنعت به رقم ۴۳/۰ کاهش یافته‌است، در حالی که سفارشات جدید مشتریان به ۳۶.۵ کاهش یافته که پایین‌ترین سطح آن در ۷۰ ماه گذشته است و نشان‌دهنده کاهش تقاضای داخلی در بجهت تورم بالا، کاهش ارزش پول و افزایش عدم قطعیت اقتصادی است. سطح تولید (۴۴.۳) و اشتغال همچنان در حال کاهش است و تأیید می‌کند که رکود اکنون در سراسر بخش‌ها ریشه دوانده است.

کاهش شدید ارزش ریال، همراه با تورم مداوم بالا، قدرت خرید خانوارها را به سطوح بحرانی رسانده، مصرف را سرکوب کرده و نارضایتی عمومی را تشدید کرده است. وقایع نیمه دوم دی ماه و اعتراضات اصناف و بازاریان منعکس‌کننده این فشارها هستند، در حالی که اختلال بعدی در دسترسی به اینترنت با قطع ارتباطات کسب‌وکارها، تأخیر در پرداخت‌ها، ثبت سفارشات و تضعیف فرآیند صادراتی، آسیب‌های اقتصادی را تشدید کرده است. در نتیجه، صادرات و کل فروش هر دو به پایین‌ترین سطح هفت ماهه خود رسیدند و شرایط تأمین مالی را برای شرکت‌ها سخت‌تر کردند.

سقوط همزمان سفارشات جدید، تولید، اشتغال و موجودی کالا، در کنار قیمت‌های بالای نهاده‌ها و محصولات، بیشتر به یک شوک سیستماتیک اشاره دارد تا یک رکود چرخه‌ای. در بخش تولید، شرکت‌ها به طور فزاینده‌ای بین تقاضای ضعیف و افزایش هزینه‌ها گرفتار شده‌اند. قیمت نهاده‌ها به بالاترین حد خود در ۴۴ ماه گذشته رسیده، در حالی که قیمت‌های فروش به بالاترین سطح خود در کل سری شاخص‌های مدیران خرید رسیده که نشان‌دهنده انتقال بخشی از هزینه‌های تولید در یک محیط به شدت تورمی است. موجودی مواد اولیه برای چهاردهمین ماه متوالی به کاهش خود ادامه داد و خطر توقف تولید را افزایش داد.

انتظارات خوشبینانه کسب‌وکارها به شدت رو به وخامت گذاشته است. شاخص انتظارات تولید به پایین‌ترین سطح خود در کل سری زمانی نظرسنجی رسیده است که نشان می‌دهد شرکت‌ها پیش‌بینی می‌کنند شرایط در ماه‌های آینده بدتر شود و خطرات تعطیلی، تعدیل نیروی بالا و آسیب بلندمدت به ظرفیت تولید افزایش یابد. طبق ادبیات شاخص مدیران خرید جهانی S&P، چنین افت شدیدی در انتظارات اغلب قبل از رکودهای طولانی مدت رخ می‌دهد، مگر اینکه مداخله قاطع سیاستی اعتماد را بازگرداند.

بدون اقدام فوری و معتبر سیاسی «از جمله ثبات در نرخ ارز، دسترسی مؤثر به ارز خارجی، حمایت هدفمند از نقدینگی برای تولیدکنندگان، پیش‌بینی‌پذیری بیشتر اقتصاد» خطر تبدیل رکود فعلی به یک رکود ساختاری طولانی مدت با پیامدهای اقتصادی و اجتماعی قابل توجه وجود دارد. بازسازی اعتماد در میان سمت تقاضا و کسب‌وکارها به پیش‌نیاز اصلی برای تثبیت فعالیت‌ها و جلوگیری از وخامت بیشتر تبدیل شده است.

وضعیت شاخص در سطح بین‌الملل

شاخص PMI جهانی تولید که توسط J.P.Morgan محاسبه می‌شود (PMI جهانی توسط J.P.Morgan و S&P Global در همکاری با ISM و IFFSM تهیه می‌شود)، در ژانویه به ۵۲/۵ رسید که از پایین‌ترین سطح شش ماهه دسامبر یعنی ۵۲/۰ بالاتر بود و برای سی و ششمین ماه متوالی بالاتر از سطح خنثی ۵۰/۰ باقی ماند. شاخص بیانگر آنست که نرخ رونق اقتصاد جهانی در آغاز سال ۲۰۲۶ اندکی شتاب گرفت، زیرا نرخ افزایش تولید، سفارش‌های جدید و اشتغال همگی بهبود یافتند.

بخش خدمات از نظر رشد تولید در ژانویه همچنان از بخش صنعت پیشی گرفت، اگرچه هر دو در ابتدای سال شاهد افزایش نرخ رشد بودند. شاخص فعالیت تجاری خدمات جهانی در ژانویه ۵۲.۷ و شاخص تولید جهانی صنعت ۵۱.۸ بود. هر شش زیربخش صنعت تحت پوشش این بررسی شاهد افزایش فعالیت اقتصادی در ژانویه بودند. سریع‌ترین رشد کلی در بخش خدمات مالی و کندترین رشد در بخش تولیدکنندگان کالاهای واسطه‌ای بود. ایالات متحده که در نیمه دوم سال گذشته رهبری رونق کشورهای توسعه‌یافته را بر عهده داشت، در ژانویه جایگاه برتر را از دست داد. در عوض، رشد در اقتصادهای توسعه‌یافته توسط استرالیا و پس از آن بریتانیا و ژاپن هدایت شد. در همین حال، نرخ رشد در منطقه یورو به سرعتی ملایم کاهش یافت و رشد در بازارهای نوظهور افزایش یافت، که بار دیگر هند پیش‌تاز آن بود، اما چین و روسیه هر دو با نرخ‌های ملایمی رشد کردند و به جبران رکود رشد در برزیل کمک کردند.

۱۰۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهبتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۲۵٪) ۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۳۰٪) ۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۱۵٪) ۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۱۰٪) ۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۲۰٪) ۶. قیمت خرید مواد اولیه ۷. موجودی محصول نهایی در انبار ۸. میزان صادرات کالا ۹. قیمت محصولات تولیدشده ۱۰. مصرف حامل‌های انرژی ۱۱. میزان فروش محصولات ۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

معرفی طرح شاخص مدیران خرید (شامخ)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص Purchasing (PMI) Manager's Index)، که در فارسی به اختصار شامخ نام‌گذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهبتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد

PMI در برخی از کشورها در ژانویه ۲۰۲۶

عنوان: طرح شاخص مدیران خرید (شامخ)

تاریخ: دی ماه ۱۴۰۴ / شماره گزارش: ۸۸ / RC - 1167 - CSM - S1 - PM - 1167

صاحب انتشار: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، مرکز پژوهش‌ها (مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴)

تهیه و تنظیم: زهرا ناصری و حانیه زیادلو

همکاران: سیدعلی رنجبر، فاطمه بهروزی هما، الهام حسینی شبستری، فاطمه قهرمانی و لیلا قربانپور

ناظران علمی: عیسی منصور، علاالدین ازوجی و محمدرضا دوست محمدی

تلفن تماس: ۰۲۱-۸۵۷۳۳۶۰۰

ملاحظات: الف- حقوق معنوی اثر متعلق به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر ماخذ بلامانع خواهد بود.

ب- مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نمی‌باشد.

آدرس: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵، کد پستی: ۱۵۸۳۶۴۸۴۹۹